नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
महालेखा नियन्त्रक कार्यालय
(आन्तरिक प्रशासन शाखा)

☎ ४४३८५३६
४४३८५४५
४४३८५४६
फ्याक्स नं. ९७७ १
४४१४६५१
अनामनगर काठमाण्डौ

पत्र संख्या २०७२।७३
च.नं. १०९

मिति २०७२।५।२

विषय : सूचनाको हक सम्वन्धी ऐन,२०६४ अनुसार विवरण सार्वजनिक गरिएको सम्वन्धमा ।

श्री राष्ट्रिय सूचना आयोग,
पेरिस डाँडा, कोटेश्वर, काठमाण्डौ ।

प्रस्तुत विषयमा सूचनाको हक सम्वन्धी ऐन,२०६४ अनुसार गत आ.ब. २०७१/०७२ मा यस कार्यालय तथा मातहत कार्यालयहरु वाट भए गरेका मुख्य मुख्य कार्यहरु तथा सो अवधीको बजेट खर्चको प्रगती विवरण यस कार्यालयको वेव साईट www.fcgo.gov.np मा सम्वन्धित सबैको जानकारीका लागि सार्वजनिक गरिएको ब्यहोरा अनुरोध छ।

....
बाबुराम ज्ञवाली
सूचना अधिकारी, उप महालेखा नियन्त्रक

बोधार्थ
श्री अर्थ मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाण्डौ।
श्री सूचना प्रविधी शाखा, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय ।

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

महालेखा नियन्त्रक कार्यालय

सूचनाको हक सम्वन्धी ऐन, २०६४ अनुसार सार्वजनिक गरिएको विवरण

२०७२ असार मसान्त सम्मको प्रगती विवरण

कार्यालय/कार्यक्रमको नाम	ब.उ.शि.नं.	कुल वार्षिक बजेट	हाल सम्मको खर्च	वित्तिय प्रगती प्रतिशतमा	भौतिक प्रगती प्रतिशतमा
आर्थिक प्रशासन सुधार कार्यक्रम (SPFM)	3051153	143,989,000.00	69,457,942.06	48.24	73.52
	3051154	51,200,000.00	45,854,099.44	89.56	63.26
	Total	**195,189,000.00**	**115,312,041.50**	**59.08**	
कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय (DTCO)	3050153	475,290,000.00	440,178,879.06	92.61	97.12
	3050154	102,074,000.00	89,780,058.90	87.96	93.35
	Total	**577,364,000.00**	**529,958,937.96**	**91.79**	
महालेखा नियन्त्रक कार्यालय (FCGO)	3050123	85,862,000.00	74,928,000.00	87.27	91.23
	3050124	30,630,000.00	29,104,000.00	95.02	99.05
	Total	**116,492,000.00**	**104,032,000.00**	**89.30**	
अन्तराष्ट्रिय संघ संस्था सदस्यता शुल्क अनुदान विविध | 305	3050293	630,000,000.00	361,557,751.55	57.39	100.00
निवृत्तभरण व्यवस्थापन कार्यालय	3050133	48814000.00	44674008.00	91.52	92.02
	3050134	5950000.00	5907575.00	99.29	100.00
	Total	**54764000.00**	**50581583.00**	**92.36**	
कुमारी चोक तथा केन्द्रीय तहशिल कार्याल	3050143	13666000.00	12253740.00	89.67	91.03
	3050144	725000.00	724730.00	99.96	100.00
	Total	**14391000.00**	**12978470.00**	**90.18**	

चालु आ.ब. २०७१।७२ मा यस कार्यालय तथा मातहत कार्यालयहरु बाट भए गरेका महत्वपूर्ण कार्यहरु

१. एकल खाता कोष प्रणाली नियमित रुपमा संचालनमा आएको छ । यस प्रणालीमा नियमित सुधारका कामहरु संचालनमा रहेका छन् । **यस प्रणालीले On Budget, On treasury कारोवारहरु मात्र समेटेको छ । On Budget, Off Treasury तथा Off Budget, Off Treasury जस्ता विषयहरु यस प्रणालीको सिमाभित्र ल्याउन आवश्यक रहेको छ । साथै स्थानिय निकायहरुको आम्दानी खर्च केन्द्र सरकारबाट जाने अनुदान सार्वजनिक निकायहरुको आम्दानी तथा खर्च तथा ति निकायहरुमा जाने ऋण अनुदान र सोझै नगद अनुदान तथा सवै खाले बस्तुगत अनुदानको विवरण यस प्रणालीले समेट्न सकेको छैन । यी विषयहरुलाई TSA मा समेटी अगाडि वढनु जरुरी छ ।**

२. काठमाण्डौ उपत्यकाका तथा राजस्व संकलनका दृष्टीले प्रमुख १२ जिल्ला गरी कुल १५ जिल्लाका सवै सरकारी कारोवार गने बैंकहरु, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरु, राजस्व आर्जन गने सरकारी कार्यालयह , नेपाल राष्ट्र बैंक, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय तथा सम्वद्ध स निकायहरुका लागि एउटै सफ्टवेर राजस्व व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Revenue Management Information System-RMIS) मा रही राजस्व आम्दानीको विवरण तयार गने तथा हिसाव मिलान गने सुविधा प्राप्त भएको छ । यस प्रणली लाइ क्रमश सवै जिल्लाहरुका कार्यान्वयन गर्दै लागिने कार्यक्रम रहेको छ ।

३. यस कार्यालयको आवश्यक्त अनुसार निम्न Software हरु तयारी तथा संचालनमा ल्याईएको छ ।

I. Internal Debt Management System/IDMS
II. External Debt Management Information System/EDMS
III. Government Investment Management Information System/GMIS
IV. Revenue Management Information System/RMIS
V. Budget Management Information system/BMIS
VI. Treasury Management Information System/TMIS

४. निजामती, जंगी, प्रहरी तथा शिक्षक सेवा बाट सेवा निवृत्तहरुको निवृत्तभरण ब्यवस्थापनको कार्य सम्वान्धित जिल्ला स्थित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरु बाटै हुने र निवृत्तभरण वापतको रकम बैंक माफेत बुझ्ने ब्यवस्था मिलाइएको छ । यसबाट सेवा निवृत्तहरुलाइ सहज हुनुका साथै बैंकहरुलाइ निवृत्तभरण बापत नेपाल सरकारले सोधभर्ना दिनुपर्ने रकममा शुद्धता कायम भएको छ ।

५. १३ कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरुमा बैकल्पिक उर्जाका लागि सौर्यउर्जा प्रणाली जडान गरिएको छ । यस संगै कुल ३४ जिल्लामा बैकल्पिक उर्जाका लागि सौर्यउर्जा प्रणाली जडान भै सकेको छ । नियमित

विद्युत आपूर्तिमा समस्या भएका जिल्लाहरु पहिचान गरी चालु आ.ब. २०७२/०७३ मा १९ जिल्लामा थप जिल्लाहरुमा बैकल्पिक उर्जाका लागि सौर्य उर्जा प्रणली जडान गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

६. लेखा प्रणालीका सर्वमान्य सिद्धान्तहरु तथा असल अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासहरु समेतलाई समावेस गरी सरकारी लेखा प्रणालीका सम्वन्धमा Accounting Manual तयार गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।

७. सन २००८ पश्चात सन २०१४ मा Second PEFA (Public Expenditure and Financial Accountability) Assessment को कार्य सम्पन्न गरी सो को प्रतिवेदन सार्वजनिक गरिएको छ। यस Second PEFA Repeat Assessment ले विगतको तुलनामा नेपालको सार्वजनिक वित्तिय ब्यवस्थापनका क्षेत्रहरुमा उल्लेखनीय सुधार भएको देखाएको छ । सोही प्रतिवेदनका आधारमा Second Phase PFM Reform Action Plan को Elementary Draft तयार गर्ने कार्य भै रहेको छ।

८. सरकारी लेखांकन, तथा प्रतिवेदन प्रणालीलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको बनाउने उदेश्यले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (Nepal Public Sector Account Standard/NPSAS) अनुरुपको ढाँचामा अभिलेखन र प्रतिवेदन तयार गर्ने सम्वन्धमा गत आ.ब. मा महिला वालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय र भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालयमा नमुना परिक्षणका रुपमा लागु गरिएकोमा सो प्रतिवेदन तयार गरी महालेखा परिक्षकको कार्यालयमा पेश गरिएको छ। उक्त प्रतिवेदन अन्तर्राष्ट्रिय प्रणाली अनुरुप भएको प्रमाणित भएको छ। चालु आ.ब. मा थप १२ मन्त्रालयहरुमा लागू गर्ने, अन्य सवै मन्त्रालय तथा केन्द्रिय स्तरका आयोग सचिवालयमा क्रमस लागु गर्दै जाने, सो का लागि आवश्यक तालिम तथा परामर्शका लागि परामर्शदाताको सेवा लिइने छ। काममा सहजताका लागी सफ्टवेर विकास गर्ने कार्य भै रहेको छ।

९. गत आ.ब. देखी सवै कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरुमा प्रतिवद्धता लेखा प्रणाली (Commitment Recording/Accounting) लागू गरिसकिएको छ। यो प्रणाली लागू भए पश्चात आगामी अवधिका लागि नेपाल सरकारले खर्च गर्ने गरी प्रतिवद्धता जनाई सकेको खर्चको दायित्वको जानकारी हुने अपेक्षा गरिएको छ।

१०. सार्वजनिक वित्त ब्यवस्थापन (Public Financial Management/PFM) का सम्वन्धमा विभिन्न अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने कार्यहरु भैरहेका छन् ।

११. विभिन्न १३ कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरुको भवन निर्माणको कार्य प्रारम्भ गरिएको छ । विभिन्न ५ कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरुको भवन निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ । यो

संगै कुल ५४ कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरुको आफ्नै स्वामित्वको भवन (चालु आ.ब. मा निर्माण सुरु भएका तथा निर्माणाधिन समेत गरी) मा रही कार्यसंचालन गरिरहेको अवस्था छ । बांकी को.ले.नि.का हरु अन्य सरकारी भवन र भाडामा संचालन भै रहेका छन ।

१२. कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुक लागि १५ वटा पुनर्ताजगी तालिम संचालन गरिएको छ । कार्यालयको माग , कर्मचारीहरुक संख्या तथा यस कार्यालयले संचालनमा ल्याएका आर्थिक प्रशासन सुधारका कार्यक्रमहरुल दृष्टिगत गरी चालु आ.ब. तथा आगामी आ.ब. हरुमा यो कार्यक्रम नियमित रुपम संचालन गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

१३. सवै कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयका प्रमुखहरुको उपस्थिति हुने गरी ३ वटा क्षेत्रीय व्यवस्थापन गोष्ठी संचालन भएको छ । यस कार्यालयले संचालनमा ल्याएका आर्थिक प्रशासन सुधारका कार्यक्रमहरुको दिगो एवं सस्थागत विकासलाइ दृष्टिगत गरी आगामी आ.ब.हरुमा यो कार्यक्रम नियमित रुपमा संचालन गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

१४. ५३ जिल्लामा अप्टिकल फाईबर र तीन दुर्गम जिल्ला (डोल्पा, मुगु र हुम्ला) मा VSAT मार्फत सेवा सुचारु गरिएको छ । हाल यस कार्यालय तथा अन्तरगतका कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरुमा संचालनमा ल्याइएका एकल खाता कोष प्रणाली (Treasury Single Account/TSA), राजस्व ब्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Revenue Management Information System/RMIS), कम्प्युटरकृत सरकारी लेखा प्रणाली (Computerized Government Account System/CGAS), सरकारी सम्पत्तिको एकिकृत अभिलेखन प्रणली, प्रतिवद्धता अभिलेखन प्रणाली (Commitment Recording System) एकिकृत निवृत्तभरण ब्यवस्थापन सुचना प्रणली लगायतका कार्यक्रम अनलाईन सूचना प्रणलीमा संचालन हुने र यसका लागि नियमित रुपमा उच्च क्षमताको ईन्टरनेटको सुविधा आवश्यक पर्ने हुन्छ । हाल केही जिल्लाहरुमा नेपाल टेलिकमको ADSL मार्फत सेवा सुचारु गरिएको भएता पनि दुर्गम जिल्लाहरुमा ADSL प्रणालीमा नियमित ईन्टरनेटको सुविधा नहुने तथा अन्य जिल्लाहरुमा पनि समय समयमा प्राविधिक समस्या देखिरहने अवस्था रहेको छ । यस समस्याको दीर्घकालिन समाधानका लागि अप्टिकल फाईवरको सेवा पुगेका जिल्लाहरुमा अप्टिकल फाईबर, VSAT सुविधा भएका जिल्लाहरुमा VSAT अन्य जिल्लाहरुमा जिल्ला स्तरमा उपलब्ध ईन्टरनेटको वैकल्पिक सुविधा क्रमस विस्तार गर्दै जाने कार्यक्रम रहेको छ ।

१५. १४ जना IT Technicians (Consultant) हरुको परामर्श सेवा खरिद गर्ने कार्य भएको छ । हालै यस कार्यालय तथा मातहत कार्यालयहरुमा संचालनमा रहेका प्रणालीहरु तथा सो का लागि प्रयोगमा आएका Server लगायतका अन्य उपकरणहरु उच्च प्राविधिक विज्ञता आवश्यक पर्ने प्रणालीह रहेका छन् । यस कार्यालयको मौजुदा स्वीकृत दरवन्दी अनुसार यस किसिमका प्राविधिक विज्ञहरुको दरवन्दी नरहेको

अवस्था छ । यस कार्यालय तथा मातहत कार्यालयहरुमा संचालनमा रहेका प्रणालीह तथा उपकरणहरुको नियमित संचालन तथा आवश्यक सुधार र विस्तारका लागि सम्बन्धित विषयका विज्ञहरु सेवा निरन्तर आवश्यक रहने अवस्था छ ।

१६. यस कार्यालयमा संचालनमा रहेका Software हरुलाई परिमार्जन गर्दै लैजाने तथा आवश्यक्त अनुसार अन्य Software हरु तयार गर्दै जाने कार्यक्रम रहेको छ ।

१७. प्रचलित भन्सार ऐन तथा नियमावली अनुसार भन्सार चोरी पैठारी मुद्दामा जफत हुने निर्णय भएका सवारी साधनहरु आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरी नेपाल सरकारले प्रयोग गर्न पाउने भन्ने व्यवस्था भए अनुसार उपरोक्त अनुसार जफत हुने ठहर भएको र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयका लागि उपयुक्त समेत हुने देखिएका मध्ये ६ कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरुमा सवारी साधन उपलब्ध भएको छ । यो संगै प्रमुख कोष नियन्त्रक (रा.प. द्वितिय श्रेणी) कार्यालय प्रमुख भएका ४३ कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरुमा चार पाङ्ग्रे सवारी साधनको सुविधा पुर्याइएको छ । तत्कालका लागि प्रमुख कोष नियन्त्रक (रा.प.द्वितिय श्रेणी) कार्यालय प्रमुख भएका थप १४कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयहरुमा चार पाङ्ग्रे सवारी साधन आवश्यक रहेको देखिन्छ ।

१८. बेरुजु फछर्यौट सम्वन्धमा

आ.ब. २०७०।७१ मा यस कार्यालय अन्तरग रहेको कूल रु ६० करोड बेरुजु मध्ये ५८ प्रतिशत फर्छ्यौट भै सकेको छ ।

१९. सार्वजनिक सस्थानहरुमा भएको लगानीको अवस्थाः

आ.ब. २०७१/०७२ को अन्त सम्म नेपाल सरकारद्वारा १३९ वटा सस्थानहरुमा शेयर तथा ऋण गरी कुल रु २ खर्व ९६ अर्व २२ करोड ४३ लाख ३९ हजार लगानी भएको छ जस मध्ये ऋण तर्फ १ खर्व ५८ अर्व ५८ करोड ३२ लाख १२ हजार र शेयर तर्फ १ खर्व ३७ अर्व ६४ करोड ११ लाख २६ हजार लगानी भएको छ।

२०. सार्वजनिक सस्थानहरुमा भएको लगानीको असुलीको अवस्थाः

नेपाल सरकार द्वारा सार्वजनिक सस्थानहरुमा भएको कुल ऋण लगानी मध्ये सावा तर्फ ३९ अर्व ४५ करोड ४८ लाख ७९ हजार तथा ब्याज तर्फ ३३ अरव २६ करोड ८६ लाख १७ हजार गरी कुल रु ७२ अरव ७२ करोड ३४ लाख ९६ हजार असुल भएको छ। आ.ब. २०७१/०७२ मा सार्वजनिक सस्थानहरुमा नेपाल सरकारले गरेको ऋण तथा शेयर लगानी मध्ये सावा तर्फ २ अर्व ८ करोड १५ लाख ८१ हजार ८ सय १५ रुपैया ८१ पैसा, ब्याज तर्फ १ अर्व ९४ करोड ६ लाख ७८ हजार २ सय ५५ र लाभांश तर्फ १३ अर्व ५३ करोड १५ लाख ७३ हजार १ सय ५ रुपैया

१९ पैसा गरी कुल १७ अर्ब ५५ करोड ३८ लाख ३३ हजार १ सय ७६ रुपैया ५५ पैसा असुल भएको छ।

नेपाल सरकारले सार्वजनिक संस्थानहरुमा गरेको ऋण तथा लगानी र असुलीको अवस्थाको विस्तृत विवरण अनुसूचि १ मा राखिएको छ।

२१. नेपाल सरकारको आन्तरिक तथा वाह्य ऋणको अवस्था देहाय अनुसार रहेको छ।

१. आ.व. २०७१।७२ को अन्त सम्ममा नेपाल सरकारको आन्तरिक तथा वाह्य ऋणको अवस्था

S.N.	Description	As on 2071 Ashad 31 (July 16, 2014)	As on 2071 Ashad 31 (July 16, 2015)	Increase/ Decrease	Increase/ Decrease %
1	External Debt	346,819,101.99	343,261,757.17	-3,557,344.82	-1.0%
2	Internal Debt	206,688,594.55	201,656,839.55	-5,031,755.00	-2.4%
	Total	553,507,696.54	544,918,596.72	-8,589,099.82	-1.6%

गत आ.व. को अन्तमा रु. ५५३ अर्व रहेको ऋण दायित्व आ.व. २०७१।७२ को अन्तमा रु. ५४५ अर्वमा झरेको छ । आन्तरिक ऋण १ प्रतिशत र वाह्य ऋण २.४ प्रतिशतले घट्न गई क्रमशः . ३४३ अर्व र रु. २०२ अर्व पुगेको छ ।

२. ऋण दायित्व र कूल ग्राहस्थ उत्पादन

S.N.	Description	% of GDP (2013/14) As on 2071 Ashad 31 (July 16, 2014)	% of GDP (2014/15) As on 2072 Ashadh 31 (July 16, 2015)	Increase/ Decrease
1	External Debt	17.86%	16.16%	-1.71%
2	Internal Debt	10.65%	9.49%	-1.15%
	Total	28.51%	25.65%	-2.86%
	GDP as per Economic Survey, 2072 (MoF) in Rs. ’000	1,941,624,000.00	2124649835.54	

गत आ.व. को तुलनामा कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा ऋणको अनुपात गत अ.व.को २८.५१ प्रतिशतवाट २.८६ प्रतिशतले घटेर आ.व. २०७१/७२ मा २५.६५ प्रतिशतमा झरेको छ । कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा वाह्य ऋणको अनुपात १६.१६ प्रतिशत र आन्तरिक ऋणको अनुपात ९.४९ प्रतिशत रहेको छ ।

३. आ.व. २०७१।७२ मा ऋण प्राप्ति

S.N.	Description	Amount	Percent
1	**External Debt**	**29,264,276,526.75**	41%
1.1	Multilateral	23,489,850,384.26	33%
1.2	Bilateral	5,774,426,142.49	8%
2	**Internal Debt**	**42,423,145,000.00**	59%
2.1	Treasury bills	10,000,000,000.00	14%
2.2	Other bonds	32,423,145,000.00	45%
	Total	**71,687,421,526.75**	100%

आन्तरिक तथा वाह्य श्रोत गरी कूल रु. ७१.६८ अर्व ऋण नेपाल सरकारले आ.व. २०७१।७२ मा प्राप्त गरेको छ । आन्तरिक श्रोतबाट रु. ४२.४२ अर्व अर्थात् ५९ प्रतिशत र वाह्य श्रोतबाट रु. □□.□□ अर्व अर्थात् ४१ प्रतिशत ऋण प्राप्त भएको छ ।

4. □.□. □□□□□□□ मा साँवा व्याज भुक्ता

S.N.	Description	Principal	Interest	Total
1	External Debt	17,041,807,118.53	3,036,075,778.45	20,077,882,896.98
2	Internal Debt	47,429,985,220.01	6,229,023,184.21	53,659,008,404.22
	Total	64,471,792,338.54	9,265,098,962.66	73,736,891,301.20

□.□. □□□□□□□ मा आन्तरिक तथा वाह्य ऋण तर्फ कूल रु. ७३.□□ अर्व साँवा तथा व्याज भुक्तानी भएको छ । वाह्य ऋणको साँवा र व्याजमा क्रमशः रु. □□.□□ अर्व र रु. □.□□ अर्व खर्च भएको छ भने आन्तरिक ऋणको साँवा र व्याजमा क्रमशः रु. ४७.४३ अर्व र रु. □.□□ अर्व खर्च भएको छ ।

बेरुजु सम्वन्धमा देखिएका समस्याहरु तथा समाधानका उपायहरु

I. नेपाल सरकारका तर्फबाट हस्ताक्षर भएको ऋण तथा लगानी सम्वन्धी सम्झौताहरु समयमा यस कार्यालयमा नपठाउदा अभिलेख दुरुस्त राख्न सकिएको छैन ।

II. □पाल सरकारका तर्फबाट लगानी गरिएका निकायहरु बाट लगानीको प्रमाण स्वरुप शेयर प्रमाणपत्र समयमा उपलब्ध नगराउदा त्यस्ता निकायहरुमा गरिएको लगानी रकम बेरुजु □□□□□□□ □ □

III. नेपाल सरकारका तर्फबाट ऋण दिदा तमसुक नै नगरी ऋण प्रवाह हुने र यस अवस्थामा बेरुजु हुने गरेको छ ।

IV. अर्थ मन्त्रालय तथा ऋण तथा लगानी हुने निकाय संग सम्वान्धित मन्त्रालय विच मात्र छलफल तथा समन्वयमा ऋण तथा लगानी हुने र यसको जानकारी महालेखा नियन्त्रक कार्यालयमा नहुने अवस्था रहेको छ ।

V. के कस्तो आधारमा ऋण तथा लगानी गर्ने [illegible] प्रष्ट निर्देशिका नवनाइ ऋण तथा लगानी गर्दा अधिकांश निकायहरुमा गरिएको ऋण तथा लगानीको उचित प्रतिफल नपाइएको तथा ऋण को सावाँ नै डुव्ने अवस्था रहेको छ ।

VI. महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले तयार गर्ने संचित कोषको हिसाव र नेपाल राष्ट्र बैंक बाट तयार हुने कोषको अवस्थ (Treasury Position) मा अंकगणितिय रुपमा फरक पर्ने गरेको छ। यसका लागि संचित कोषको यथार्थ हिसाव महालेखा नियन्त्रक कार्यालय बाट तयार गर्ने गरी लेखाङ्कन प्रतिवेदनमा आवश्यक सुधार गर्नुपर्ने आवश्यक्ता रहेको छ।

अन्य समस्या तथा सुधारका उपायहरु

I. एकल खाता कोष प्रणाली लगायत आर्थिक प्रशासन सुधारका क्षेत्रमा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले संचालनमा ल्याएका कार्यक्रमहरुको नियमित एवं दिगो विकासका लागि प्रर्याप्त श्रोत साधन र दक्ष जनशक्ति आवश्यक पर्ने भएपनि आवश्यक न्यूनतम श्रोतको पनि अभाव [illegible]

II. समयमै शोधभर्ना माग गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइएको छ । यद्यपि शोधभर्ना समयमै माग नगर्ने प्रवृत्ति अझै कायमै छ । अझै पनि [illegible].78 अर्व भन्दा बढी रकम सोधभर्ना लिन बाँकी नै छ ।

III. सरकारी बाँकी असुल उपर गर्ने कार्यलाई अझ प्रभावकारी बनाउन केन्द्रीय तहसिल कार्यालयको संस्थागत क्षमता विकास गर्ने कार्यक्रम छ ।

IV. लेखा समूहको सरुवालाई व्यवस्थित बनाउन मापदण्ड तयार भएको छ तर विकेन्द्रीत सरुवा पद्धति अवलम्बन गर्न सकिएको छैन । सरुवालाई व्यवस्थीत गर्ने कार्य चुनौतिपूर्ण छ । सरुवा प्रणालीमा अत्याधिक दवाव छ ।

V. सार्वजनिक खर्च प्रणालीलाई पारदर्शी, मितव्ययी र प्रभावकारी बनाई जनताको जीवनस्तरमा सार्थक र गुणात्मक परिवर्तन ल्याई सुशासनको अनुभूति दिलाउने कार्य अझै चुनौतिपूर्ण छ ।

VI. [illegible] सरकारको लेखा प्रणाली नगदमा आधारित (Cash Basic) [illegible] सरकारको समुपुर्ण खर्च, प्राप्ती, तथा सम्पत्ती र दायित्वको लेखाङ्कन हुन नसकेको हुदा प्रोदभावी लेखा प्रणाली (Accrual Accounting System) अपनाउने तर्फ क्रमशः अघी बढ्नुपर्ने देखिन्छ।

□□□□□ 1

सार्जजनिक संस्थानहरुमा आर्थिक बर्ष २०७१/७२ सम्म भएको लगानी संक्षिप्त □□□

१. कूल लगानी स्थिति

यस अवधिको अन्तसम्म सरकारद्वारा १३७ वटा संस्थानहरुमा शेयर तथा ऋण गरी रु. २ खर्व ९6 अर्व 22 □□□ 43 □□□ 39 □□□□ लगानी भएको छ । जसमध्ये ऋण तर्फ १ खर्व ५8 अर्व ५8 □□□ 32 □□□ 12 हजार र शेयर तर्फ १ खर्व ३7 अर्व ६4 □□□ 11 □□□ 26 □□□□ □□□□□ □□□□ □□ (तालिका □)

तालिका १

शेयर तथा ऋण लगानीको स्थिति

क्र. सं.	विवरण	आ.ब २०६९/७० सम्मको	आ.ब २०७०/७१ सम्मको	आ.ब२०७१/७२को	आ.ब २०७१/७२ सम्मको	प्रतिशत
१	**ऋण लगानी** क) आन्तरिक ऋण	४१६९३४००३८७९८	४९०२६८०२८०५।३१	१७२५६४६३८०४।००	६६२८३२६६६०९।३१	
	ख) वैदेशिक ऋण	८५८५०१०९५२३।२५	८६२८९१६१२९८।९४	११०९६७६०००।००	८७३९८८३७२९८।९४	
	(ग) वैदेशिक सोझै भुक्तानी	०।००	४९०११०९०८०।४७	०।००	४९०११०९०८०।४७	
	ऋण जम्मा	**१२७५४३५०९९११।२३**	**१४०२१७०७३१८४।७२**	**१८३६६१३९८०४।००**	**१५८५८३२१२९८८।७२**	**५३।५३**
२	**शेयर लगानी** क) साधारण	११००५६१८७००३।३४	११६०७६८०५२२९।४९	८४९१७५३०९२।००	124568558321□49	
	* बैदेशिक शेयर	३१५५६१६०२३।७२	३६९५५३८६४।४७	१९८६४१४९२७।८६	२३५५९६८७२९।३३	
	ख) प्राथमिकता प्राप्त	१०५७६७५२३२९।५५	१०५७६७५२३२९।५५	०	१०५७६७५२३२९।५५	
	घ) सोझै भुक्तानी बाट	०।००	५०९४०१३१४।११	०	५०९४०१३१४।११	
	शेयर जम्मा	**१२०६३२९३९३३२।८९**	**१२७१६२९५८८७३।१५**	**१०४७८१६८०१९।८६**	**१३७६४११२६८९३।०१**	**४६।४७**
	# कूल जम्मा	**२४८१७६४४९२४४।१२**	**२६७३८००३२०५७८७**	**२८८४४३०७८२३।८६**	**२९६२२४३३९८८१।७३**	**१००**

□□□:□.□ 207□/7□ को सोझै भुक्तानीबाट गरिएको ऋण लगानी को रकम यसमा समाबेस भएको छैन ।

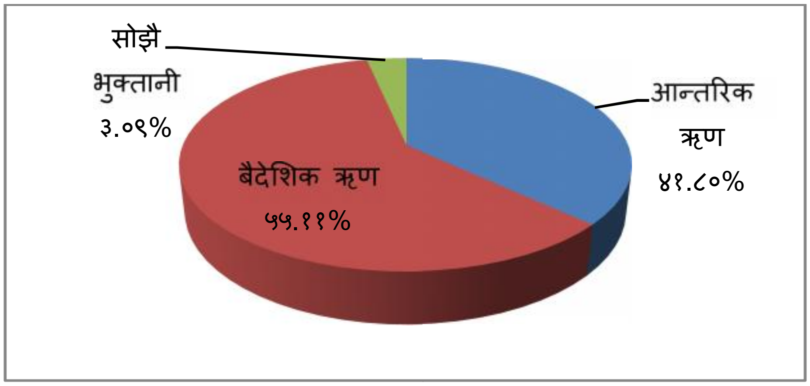

□□ □.□ 207□/7□ को साझे भुक्तानीबाट गरिएको ऋण लगानी को रकम यसमा समावेस गरिएको छैन □

□. सांवा ब्याज असुलीको स्थिति

सरकारद्वारा संस्थानहरुमा भएको कूल ऋण लगानी अन्तरगत हालसम्म सरकारलाई सांवा तर्फ रु ३9 □□□ 45 □□□□ 48 □□□ 79 □□□□ तथा ब्याज तर्फ रु ३३ □□□ 26 □□□□ 86 □□□ 17 □□□□ गरी कल रु ७२ □□□ 72 □□□□ 34 □□□ 96 □□□□ असूली भएको छ ।

तालिका २

सांवा ब्याज असूलीको स्थिती

विवरण	आ.ब	साँवा असूली	ब्याज प्राप्त	जम्माप्राप्त	प्रतिशत
आन्तरिक	२०६९।७० सम्मको	३४०१९३७७२०।१०	१९४२८२०९९६।०१	५३४४७५८७१६।११	९।९६
	२०७०।७१ सम्मको	३६३८३६५७६७।८०	२१३३७०७१६६।१७	५७७२०७२९३३।९७	
	२०७१।७२ को	६११७७०४३२।००	८५९२५३०२८।६६	१४७१०२३४६०।६६	
	हाल सम्मको	४२५०१३६१९९।८०	२९९२९६०१९४।८३	७२४३०९६३९४।६३	
बैदेशिक	२०६९।७० सम्मको	३३१९०२५४९७९।००	२८६४८५७७८९८।२६	६१८३८८३२८७७।२६	९०।०४
	२०७०।७१ सम्मको	३३५४७५९६३७७।३५	२९१९४२३२०५६।०४	६१८६४८६३६१०।४३	
	२०७१।७२ को	१६५७१४६६००।८५	१०८१४२५२२६।९९	२७३८५७१८२७।८४	
	हाल सम्मको	३५२०४७४२९७८।२०	३०२७५६५७२८३।०३	६५४८०४००२६१।२३	
कूल जम्मा		३९४५४८७९१७८	३३२६८६१७४७७।८६	७२७२३४९६६५५।८६	
प्रतिशत		५४।२५	४५।७५		१००।००

□. साँवा ब्याज तथा लाभांश असुलीको स्थिती:

□.□. 2071/072 □□ □□□□ ब्याज तथा लाभांश जम्मा १८अर्ब ५5 □□□□ 38 □□□ 33 □□□□ 1 □□ 76 रुपैयां असुली भएको छ।

तालिका ३

सांवा, व्याज तथा लाभांश असूलीको २०५४।५५ देखि २०७१।७२ सम्मको स्थिति

आ.व	सांवा	व्याज	लाभांश	जम्मा
२०५४।५५	१,२४७,९०७,४३४।४१	१,१५३,१४३,५३८।८७	१,१८३,२५३,५०२।५०	३,५८४,३०४,४७५।७८
२०५५।५६	२,२४१,५६२,३१५।०४	१,६५९,४८७,७७३।८५	१,७७९,९७४,४९०।५०	५,६८१,०२४,५७९।३९
२०५६।५७	२,१४२,६५९,४०७।७९	१,५६८,१४०,१७०।३७	२,६२३,५८८,३४७।२३	६,३३४,३८७,९२५।३९
२०५७।५८	२,०५७,०५५,८४३।९४	१,४६५,७७४,७०६।८४	२,३३६,३९८,०५५।९१	५,८५९,२२८,६०६।६९
२०५८।५९	१,९२८,२३७,३०६।५०	१,२२०,२७३,७६१।२५	२,४८६,२१७,४६९।००	५,६३४,७२८,५३६।७५
२०५९।६०	१,५३९,६५९,६९०।९४	९२४,६१६,४६८।०७	२,४९७,६४२,९५८।०५	४,९६१,९१९,११७।०६

२०६०।६१	१,८४९,१८२,१८१।३४	१,६०५,२८८,६५१।६५	२,६६०,५६०,९९१।५३	६,११५,०३१,८२४।५२
२०६१।६२	१,२३८,९२७,७९९।३५	१,४५७,८२३,३१८।१६	४,५८९,८८१,२६५।२८	७,२८६,६३२,३८२।७९
२०६२।६३	१,५११,९११,८२६।४०	१,४३४,५३७,४९३।०४	३,६९४,७१३,१२९।९७	६,६४१,१६२,४४९।४१
२०६३।६४	१,०३१,३२५,०५३।६१	१,०४९,७८१,०७७।२४	४,९३४,११२,६७०।४४	७,०१५,२१८,८०१।२९
२०६४।६५	१,४८९,०६०,६२९।२३	७४६,५७१,३६९।२३	५,०२५,७६८,८२९।३१	७,२६१,४००,८२७।७७
२०६५।६६	३,५२८,८२१,६४१।८५	१,०८६,१८७,०९१।४७	७,१९७,३६२,९७९।३९	११,८१२,३७१,७१२।७१
२०६६।६७	१,९५३,५३७,१८९।५२	४४६,६००,६००।९९	७,३५०,७८३,४४०।८७	९,७५०,९२१,२३१।३८
२०६७।६८	१,२७९,५०९,६८९।८२	१,१९९,०५६,२०७।७२	८,६२४,६२८,९२३।२२	११,१०३,१९४,८२०।७६
२०६८।६९	१८७,००४,९७१।९०	१,७३५,३९०,२००।६२	६,२०६,५५३,९४६।९१	८,१२८,९४९,११९।४३
२०६९।७०	७५५,३०७,०१४।१४	५२६,३७८,४८३।५१	६,६१४,४३५,३९५।६२	७,८९६,१२०,८९३।००
२०७०।७१	५६९८११४९४।९५	१६५१९३८३२३।९१	६६३९०७०३०७।३५	८८६०६२०१२६।२१
२०७१।७२	२०८१५८१८१५।७१	१९४०६७८२५५।६५	१३५३१५७३१०५।१९	१७५५३८३३१७६।५५
जम्मा	**२८६३३०६३३०६।४४**	**२२८७१६६७४९२।४४**	**८९९७६५१९८०८।२७**	**१४१४८१२५०६०७।१५**